

טורי קרמר יהושוע

173285

בן בתיה וברוך

נולד ב- 1928

התגייס לצה"ל ב - 29.4.1948

שרת בגדוד "ברק" (12)

נפל ב - 18.5.1948

בקרבת על משטרת צמח.

קרמר יהושע

בן ברוך ובתיה. נולד ב־1928 במולדוצ'נו שבפולין. למד ב"חדר" ובבית-ספר עממי. עם פלישת הנאצים נרצח אביו ויהושע ברח עם אמו ועם אחותו התינוקת ליער. שם מתה עליו אמו. עם כניסת הצבא האדום, ב־1944, יצא מן היער, מסר את אחותו לבית-ילדים רוסי והוא עבר משם לבית-ספר למלאכה באוראל. ב־1946 חזר בדרך הרפטיאציה לפולין, ובלודז נכנס לקיבוץ נוער של "השומר הצעיר". עבר עם

חברי הקיבוץ לשלזיה ומשם יצאו ב"גתיב־הבריחה" דרך צ'כיה, ויגה, סלפלדן, עברו את הגבול האיטלקי ובאו לאביליאנה שליד טורינו. נכנסו למוסד־נוער ובו למדו והכשירו את עצמם במלאכה בעזרת "אורט". שם התגבשה הקבוצה כגרעין־הכשרה בשם "לשחרור". יהושע מילא

תפקידים מרכזיים בגרעין, כחבר המזכירות, מסדר עבודה, מדריך קבוצת הנוער וכ"י הגרעין. התאחד עם קבוצת "במאבק" לקראת העליה לארץ לארגון אחד בשם "במבחן". בינואר 1948 עלתה קבוצתם אל אנית־המעפילים הקטנה "ל"ה גיבורי גוש עציון", ואחר 16 יום של טלטולים בים נתפסה האניה על־ידי הצי הבריטי סמוך לחוף חיפה ונשלחה לקפריסין. שם עברו קורס של "ההגנה", למדו עברית ויהושע שימש כמזכיר הקבוצה וכמורה באחת הכיתות. במסגרת של "עליית־הנוער" וחלקם דרך גיוס "ההגנה" עלו ארצה ב־29.4.1948 ונשלחו כגרעין־הכשרה לשער־הגולן. מיד אץ לראות את אחותו שהובאה בינתיים לארץ ב"עליית־הנוער". הילדה לא הכירתו.

זמן קצר אחר־שובו לשער־הגולן, בשעת הקרב המר על עמק הירדן, הוטל על גרעיןו לשלוח שני אנשים לקרב והגורל נפל עליו. בקרב זה נפל ביום 18.5.1948 בשעת הסתערות לשם כיבוש בנין משטרת צמח מידי הסורים, והוא אץ שבועים בארץ. הובא לקבורה בבית־הקברות בדגניה א'.

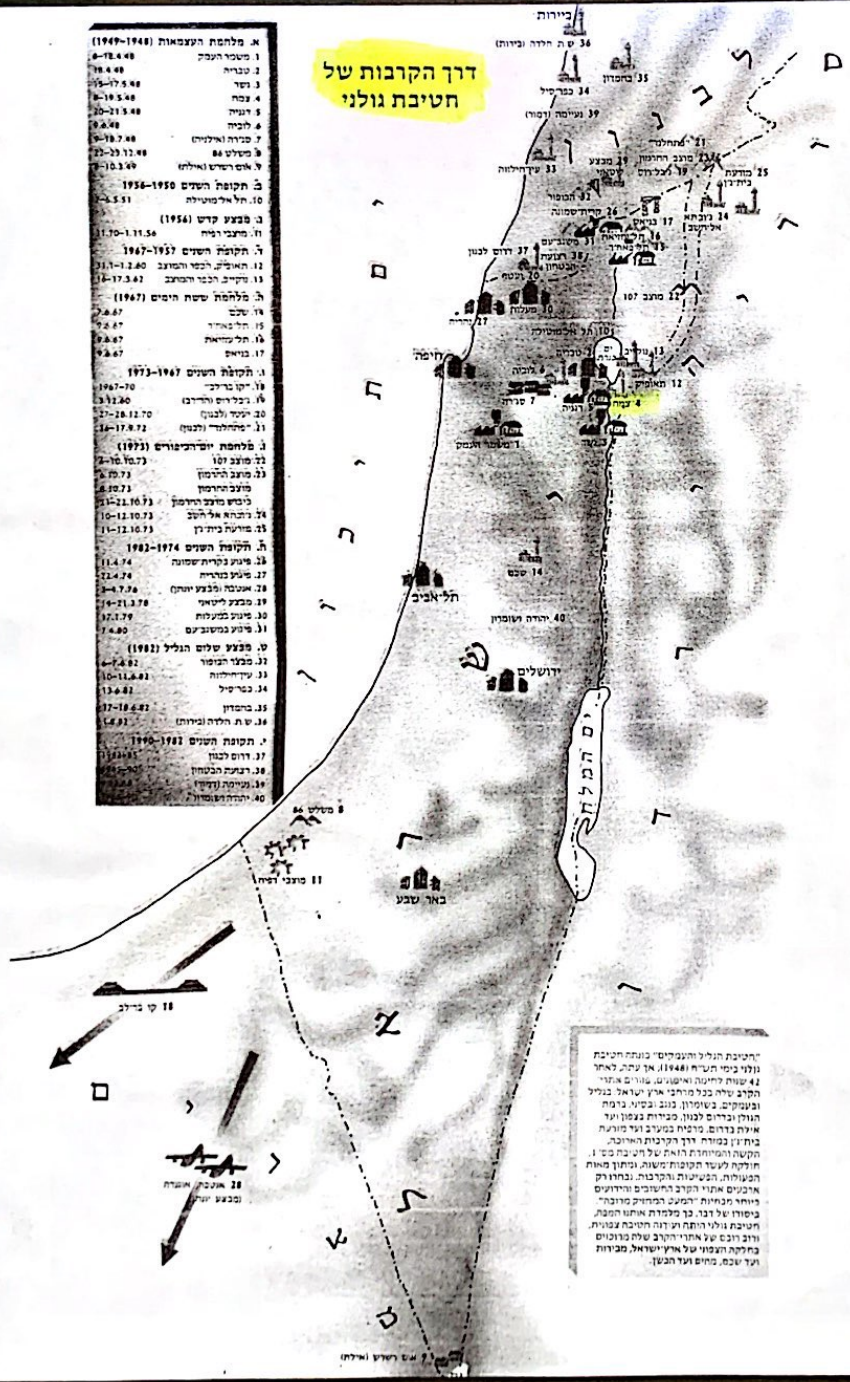
הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב־פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי־אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסודת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיד רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחולדות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליית השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלה" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים - התבגרו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחזמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שניקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד־האדמה ויושבי־הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."

דרך הקרבות של חטיבת גולני

א. מלחמת העצמאות (1948-1949)	
1. מטמון הנמל	4-18.4.48
2. טבריה	18.4.48
3. נהר	25-27.4.48
4. צפת	5-18.5.48
5. רמת	20-21.5.48
6. לובין	28.4.48
7. כנרת ואילתים	9-18.7.48
8. מטע 88	22-23.12.48
9. אום אל-חטיבה	7-10.1.49
ב. תקופת השנים 1950-1956	
10. תל אום אל-חטיבה	7-2.5.51
ג. מבצע קדש (1956)	
11. מבצר קדש	11.70-1.31.56
ד. תקופת השנים 1957-1967	
12. האופק הכסי והמזב	31.1-1.2.60
13. משימת הכפר והמזב	13-17.3.67
ה. מלחמת ששת הימים (1967)	
14. טבע	7.6.67
15. תל נג'רה	7.6.67
16. תל-עזריאל	7.6.67
17. בוסיא	7.6.67
ו. תקופת השנים 1967-1973	
18. יוקי-ברבי	1967-1967
19. כפרים (הרצון)	3.11.60
20. יוקי (לבנון)	27-28.12.70
21. "מחללת" (לבנון)	16-17.8.72
ז. מלחמת ישראלי-ערבים (1973)	
22. מבצע 107	23-30.10.73
23. מבצע הרמון	3.10.73
24. מבצע הרמון	6.10.73
25. מבצע הרמון	21-22.10.73
26. מבצע אל-עלב	10-12.10.73
27. מבצע יוקי	11-12.10.73
ח. תקופת השנים 1974-1982	
28. מבצע ברית שמונה	11.4.74
29. מבצע טבריה	22.4.74
30. מבצע יוקי	3-4.7.74
31. מבצע יוקי	19-21.7.78
32. מבצע יוקי	27.1.79
33. מבצע יוקי	7.4.80
ט. מבצע שלום הגליל (1982)	
34. מבצע יוקי	6-7.4.82
35. עיראק	10-11.4.82
36. כפרים	13.4.82
37. מבצע יוקי	17-18.4.82
38. תל-עזריאל	14.82
י. תקופת השנים 1982-1990	
39. מבצע יוקי	1982
40. מבצע יוקי	1982
41. מבצע יוקי	1982
42. מבצע יוקי	1982
43. מבצע יוקי	1982
44. מבצע יוקי	1982
45. מבצע יוקי	1982
46. מבצע יוקי	1982
47. מבצע יוקי	1982
48. מבצע יוקי	1982
49. מבצע יוקי	1982
50. מבצע יוקי	1982

החטיבה תלו ליועץ מיוחד בנות החטיבה
 נולדו בימי מלחמת 1948, אך עתה לאחד
 42 שנות לחימה ואימונים. גולני הוא
 הקרבן היה בכל מלחמת ארץ ישראל במלחמת
 ובמקרים, במספרים, בנפשות, בנפשות
 הורקן ובדרום לבנון, במלחמת נגד ערבי
 אולם בדרום, מלחמת בעבר ונר מורשת
 פורץ במלחמת דרך חטיבת הארבע
 הקשה והמיוחדת היא של לוחמי חטיבת גולני
 חזקה לעשר חטיבות משותפות ומתוך מאות
 הפעילות, המשימות והקרבנות, ובחלקן רק
 ארבעים ארבע חטיבות לחימה מודיעין
 יוקר מחינת "המטע המיוחד מורכב"
 במוסדו של דבר, כך מלחמת אומה והמטע
 חטיבת גולני היא זה דנה חטיבת גולני
 וזהו רובם על אחת והרוב של חטיבת גולני
 בחלקה המצוי של ארץ ישראל, במלחמת
 ועד עכשיו, מחוץ ועד העשן.

שערי הגולן 4.8.48

לכבוד

ח ז ק !

את מכתבך קבלנו והננו מבקשים סליחה רבה על שלא כתבנו אליך עד כה. אנו חושבים להצטרף רק בזה שעוד האבל היה כה חדש והרושם היה עוד כה חזק שלא ידענו באיזה עליים לפנות אליכם ולספר על מה שקרה. יפה מאד שמצאת לנחוך לאסוף פרטים על חברינו זה שנפל. שהיה מזכיר קבוצתנו זמן ארוך. יהושע קוסר בא אל קבוצתנו בלודז' בקיץ 1946. אז ארגננו קבוצה בער. בימים הראשונים של איותו בקבוצה לא הצטיין במיוחד, בודאי, מסבה זו שעוד לא התרגל לטביבה החדשה. אף אחרי חודש ימים בלודז' נסענו כ-35 איש לטושבת קיץ בטליזיה. עם התנהלה עבודה מאומצת ויהושע התחיל להצטנן לחורף הטלול החלים החדש. בפעם הראשונה ראינו את כשרונותיו כשעשינו בין החברה שלנו אנקשה על החיים בשעת המלחמה יהושע בפשטות יפה תאר את הדימויו בשעת המלחמה. בפעם השניה הואראה את עצמו עוד פעם בשעת המספט שנערך על הסכניקה, הוא כמדומני, סלא בטשפט הזה תפקיד של פועל העומד לצד פתוח הסכניקה. בשני אלה סקרים נראה לעינינו דבר מענין שיהושע הוא בחור המעמיץ לחשוב, אבל עוד יותר מענין, שהוא לא מוצא צורך להראות את זה לעיני כל נראה, הוא התחיל אז להתחשב עם הטביבה החדשה ולהשתדל לכזא את מקומו בה. עברנו את צ'כוסלובקיה בדרכנו לאי, והגענו לוגשיד באוסטריה. שם היינו כחודש ימים ועברנו לסלפלדן, גם כן באוסטריה. מסלפלדן, עברנו אל הגבול האיטלקי, והגענו לאביליאנה עיי טורינו באיטליה. שם שהינו כ-1½ שנה. שם חלקו את קבוצתנו ל-2 קבוצות: "לשחרור" ו"במאבק" יהושע היה ב"לשחרור" בקבוצה זו הוא הטקיע הובה עמל וכמו שהרבה פעמים כתב במאמריו בעתון קיד שלנו התחיל להרגיש את עצמו כמו במשפחה קרובה. בקבוצה זו הוא שמש כמשך פפעט כל הזמן בחור לזכיר. באביליאנה הוא לעד את מקצוע הנגרות, לפרות שלא זה היה בודאי רצונו. חשבני, שזאת היתה עבודה יותר מדי קשה בשבילו והוא גם לא מצא בה ענין.

אחרי הצהרים, היו באביליאנה לטודים בבית-הספר יהושע הצטיין בלטודים אלה והועבר מהכתבה לטודים הכחה ה-5 ית היתח הכחה חכי סתקדסת בבית ספר שלנו. בשעורי עברית הוא מעט השתחף מטבה זו שהיו חלטודים בכתוח סעברית על דרגה יותר נפופה מידיעותיו ולכן עזר לחבריו כספך חלטודים. לפני יציאתנו סאביליאנה התאחדו שתי הקבוצות לקבוצ "בסבחן". בקבוצ זה גם הפעם יהושע היה על הטוף סזכירו קשה לטפר על תולדות חייו בסכתב, כי אני לא רוצה לפעט בזכרו ואני חושב עלו הוח יהושע חיי והיה קורא אלה הזכרות

לכבודו גם כן לא היה סרופה, סככה זו שלא אהב רעש וצביעות. בטקום זה אני מציע שמה שנאסוף כקבוצנו לזכר חברנו היקר הזה נשלח, לפי יכלתנו אליהם ובעצמכם תיצרו לכם סוף על דעותי. מאלה חתמונות שנשארו לנו נשתדל לשלחם לכם מה שנוכל, אם נמצא את יומן קבוצנו, נשתדל לשלחם לכם את מאמריו, שעטדו על דרגה גבוהה טאד והצטיינו בדגש אנשטי ער וכלי צביעות. אני חושב, שאביע את רגשות פל חברי וחברותי, אם אטר, שנחשוב לזכות לנו שאחות יהושע תראה בנו קרובים שהיא יכולה לסטוף עליהם כמו על קרובים אסתים. היינו לאד טלעי-רצון לדעת על חייה, מקום הסצאה והיותה, שכסתבגו נוכל לשוחח אחה ביוסר לב על אחיה, אציל הרוח, ישר ואסיץ. יהושע נקבר בקבר אחים בדגניה א' ביחד עם כל אלה שמסרו את נטשותיהם בעד הצלת גוש עטק הירדן בהעלותנו את זכר יהושע, הבה נקוה, שללה שהוא שאף, מה שהוא ראה ראוי לחיות בערו, ונקוה שגם לסוף בעד זה חשב לראוי, ותגשט וחיוו יהיו אחד סניצרות האור בדקלה של צדק ואור האנושיות.

נצנצת חזק ואמץ

בשם מזכירות הגרלהן "בסבחן"

שרגא.

הקרבתו השתתף ונפל יהושע ז"ל

מכשלון התקפתו על צמח ועד לראשית מאי, עמדה משטרת צמח להעזב על ידי הבריטים. ברור היה שבנין זה עלול לשמש קרש-קפיצה בין לגבי ישובי עמק-הירדן באם ייתפס על ידי הערבים, ובין לגבי ערביי צמח אם יהיה בידיו. על כן כה רבתה התכוננה לקראת יום הפינוי. קויים מגע של קבע עם אנשי המשטרה, כדי לדעת מראש על יום הפינוי, ומחלקה בפקודו של מוטקה פלונסקי ז"ל (נהרג אחר-כך בקרבות סג'רה) חנתה בדגניה א', מוכנה להקרא בכל רגע לבוא להשתלט על הבנין.

ב-27.4.48, בשעה 18.00, הודיעה התצפית, שהבריטים עזבו את המשטרה. עבר זמן-מה עד שהספיקה המחלקה להתארגן ולצאת לשטח, ובינתיים נתפס בנין המשטרה על ידי הערבים. נראה היה בעליל, שהבריטים הודיעו לערבים על מועד יציאתם, לי מיד, עם צאת אחרון האנגלים, נכנסו הערבים לבנין.

כשנמצאה המחלקה לפני הקרנטינה הישנה, 400 מ' צפונית-מערבית למשטרה נפתחה עליה אש מן הבנין. המחלקה נפרסה והמשיכה להתקדם, בהסתערות זריזה הצליחו האנשים לתפוס את בנין בית-הספר הסמוך למשטרה. כל הנסיונות להמשיך ולהתקדם לעבר המשטרה נכשלו מחמת האש שנורתה מן הבנין, אש שהלכה וגברה (כנראה שהגיעו לאויב תגבורות נוספות). אותה שעה נפתחה אש גם מכיוון צמח גופא. המחלקה נתבססה בביה"ס וענתה באש.

מדגניה יצאו שתי פיתות פל"ם אשר תפסו את טחנת הקמח ההרוסה שמשמאל לכביש. מעמדה חלשה זו אפשר היה לכסות באש את הכניסה למשטרה ולמנוע מן האויב את הכניסה והיציאה מהבנין.

בינתים החשיך היום. ברור היה, שבלי פריצת קיר הבנין בחומרי נפץ לא נוכל לחדור פנימה. חומרי הנפץ הובאו לדגניה בערב מאשדות-יעקב וטודרו ב-4 תרמילי גב, שכל אחד מהם הכיל מטען של 20 ק"ג. סידורי ההפעלה היו פרימיטיביים (ע"י הצתת פתיל מלוכסן-החיתוך). עם חשכה יצאתי מדגניה עם שתי כיתות: "סבלים" נושאי-חומר ואבטחה להם.

הגענו לבית-הספר. פגשתי את מוטקה פ., שהיה המפקד במקום, והלה הודיעני שוחל אל הגדר המקיפה את הבנין ופרצה במספרים, על מנת להכשיר פריצה בכוח רב יותר. קבענו שתי כיתות שירתקו את המשטרה מצד צפון-מערב, ואלו כיתה שלישיית עם כיתת פל"ם — יפרצו לבנין מצד מערב. אל היחידה הפורצת צולף חבלן ושלושה

«סבלים». כיתות הרחק פתחו באש, על מנת להסיח דעתו של האויב ולהסוות אליהם את אשו, ואותה שעה התקדמה יחידת הפורצים אל בנין המשטרה. זחלנו לאורך הגדר ותיפשנו את הפרצה. כשמצאנוה לבסוף, נתברר, שרק כמה חוטים מן הגדר נחתכו, ולמעשה הייתה הגדר סבוכה בקוגצרטיות ותיל רב.

אותה שעה נפצע מכדור תועה אחד הפורצים והחל לצעוק. צעקותיו גילו את מקומנו לאויב, והוא התחיל לכוון אלינו את אשו. האנשים נסוגו מעט (הסבלים ברחו לגמרי). תפסתי תרמיל עם חומר נפץ והטלתיו כבונגלוד על הגדר. והדלקנו את יתר התרמילים הפעלתי את המטען.

מיד עם התפוצצות הגדר, התקדמנו, ועמנו שאר התרמילים, דרך פרצת הגדר והנחנו את חומר הנפץ ליד הקיר. הפתיל הוצת, ואנו נסוגנו לעבר בית-הספר. נשמעה התפוצצות. הודעתי למוטקה שעליו לצאת עם יחידתו ולפרוץ לבנין. היחידה יצאה. כעבור זמן-מה שמעתי קריאות: «אין פירצה! לסגת!» הודעתי לחבלן, שיראה ליחידה את מקום הפרצה. יחד הצטרפנו לכוח הפורץ ונכנסנו ראשונים לתוך הבנין. ראינו את הערבים יורדים במהירות ממגדל המשטרה. יריתי אליהם כמה כדורים באקדחי זורקתי רימון לעברם. מיד שמעתי את מוטקה קורא אלי: «רימון!» — הסתכלתי סביבי, אך לא ראיתי דבר, אותה שעה אירעה התפוצצות על ידנו. רפאל החבלן נפצע פצע קשה בגבו. בינתיים פרצו הכיתות פנימה וסיהרו את הבנין. ערבי אחד נהרג ואחד נשבה. השאר הצליחו להמלט. מדברי השבוי נתברר, שבמשטרה היו 25 רובאים ומקלע אחד. בלילה נדדו עוד כמה יריות מן הכפר לעבר המשטרה, אך לפנות בוקר ברחו ערביי צמח מן העיירה. אנשינו חדרו לעיירה וסרקוה. לא נמצא איש עד הקרנטינה החדשה.

הפירצה בבנין המשטרה

יומן - המערכה

עדות יוצאת דופן מאותם ימים, ומצדו השני של קנה התותח, קיבלנו מיומנו של הקצין לויטנגט פאז חדיפי, מפקד הטנק הסורי שנעצר בדגניה. רק טבעי הוא שהרישום ביומן מסתיים בתאריך 20/5 ללא ציון השעה.

היציאה היתה ממחנה מצפון לכירות ביום 12/5, לאחר ביקור שה ההגנה בחברת הגנרל צפרה-פחה במחנה. משם, דרך צידון, בניאס וקוניטרה, הצטרף הכוח לקרב שהתחיל קודם לכן, ובו היו להם פצועים.

15/5 התקפנו את צמח במשוריינים ומטוסים, תותחי שני הצדדים פועלים. בערב נערכנו במקום שני לקראת הבוקר.

16/5 התרכזנו במרחק 300 מטר מצמח והתקפנו את העיה במשוריינים שלנו: התחולל קרב גדול, ונפלו הרבה פצועים והרוגים.

17/5 התרכזנו ממזרח לחזית למנוחה. הפלוגה הראשונה התקדמה. טנק נפל לים כנרת.

18/5 התקפנו את צמח. הטנק שלי נכנס ראשון. הדסתי את המוקשים ברימונייה כשאני הולך הגלי.

19/5 היערכות והתקפה מכל הסוגים. כמערכת היום הראשון נהרגו 67 יהודים.

20/5 התקפנו מושבה ממערב לצמח (=דגניה).

המלים המבררות על המוות
חלשות ועיוורות כמיקרה.
המלים המבררות על המוות
פושטות אטיות כמו פעמוע
בכל הנימים הדקות של האב.

מלים שכתבת
בייך, השקט
מהקשות
כסה פניו פרח השמש,

המלים המבררות את החיות
נמוכות כפלא,
רוח בגבוליים:
לא המלים מבררות את החיות.

בשבילי, גולני זו חולצה מיוזעת, נעליים מאובקות, ברק בעיניים.

בשבילי, גולני זה מסע לילי ארוך, נכונות ונחישות לבצע משימות בכל מחיר.

בשבילי, גולני זה הכח ההולך בלילה חשוך ליעד אויב, אצבע על ההדק אוזניים קשובות, עיניים פקוחות לכל רחש.

בשבילי, גולני זה הכח החוצץ בין ילדי הצפון למרצחים המבקשים את נפשם.

בשבילי, גולני זה סיור לאורך הגבול, ההיתקלות, המרדף וההסתערות על אויב.

בשבילי, גולני זה העצבות, הזמעה בעיניים על חבר שנפל בקרב.

בשבילי, גולני זה הטוב והיפה שבנוער הישראלי.

בשבילי, פיקוד הצפון זה גולני, אשרי הפיקוד שיש לו חטיבה כזו.